

LIDOVÁ ŠKOLA UMĚNÍ JAN MERTA A S NÍM JASANSKÝ-POLÁK

Dům umění Ústí nad Labem
Galerie 1

14. 9.–25. 11. 2023

Vystavující: Jan Merta,
Lukáš Jasanský a Martin Polák

Kurátor: Michal Koleček

Vernisáž: středa 13. 9. 2023 od 18 hodin

V rámci vernisáže vystoupí žákyně a žáci
Základní umělecké školy Evy Randové
v Ústí nad Labem.

Komentovaná prohlídka výstavy s umělcem
a kurátorem proběhne 11. 10. 2023 od 18 hodin
v rámci II. ročníku Akademického vinobraní.

Lidová škola umění Jana Mertvy

Ústí nad Labem bývá nahlíženo jako místo bez výraznějšího vlivu na rozvoj aktuálního umění. Při pozornějším pohledu je ovšem často možné nalézt řadu zajímavých spojení, která tento názor přinejmenším zpochybňují. Příběh Jana Mertvy (narozen 1952) – jedné z klíčových postav současné české malby – lze vnímat jako příklad dokládající, že tato kulturní periferie v minulosti nabízela a snad i stále nabízí důležité impulzy jak pro umělecký růst nepřehlédnutelných tvůrčích osobností, tak pro celkovou atmosféru umělecké scény. Výstava tohoto autora v Domě umění Ústí nad Labem nazvaná *Lidová škola umění* totiž tematicky vyrůstá ze vzpomínek spojených s obdobím jeho dospívání, které mezi lety 1966–1972 prožil v tomto městě i s dalšími častými návštěvami rodičů, kteří zde žili až do roku 1989, neboť jeho otec Hynek Merta zde vykonával službu faráře Českobratrské církve evangelické.

Odkazy na minulost hluboce zaseknutou v ústeckých rýhách ovšem tvoří pouze iniciační koncept výstavy prolínající se s událostmi aktuálně prožívanými. V prezentované kolekci uvozené několika juvenilními obrazy, které autor vytvořil právě v Ústí nad Labem, a také drobným konvolutem fotografií Lukáše Jasanského a Martina Poláka „dokumentujících“ Mertovy ústecké realie, se tedy setkávají díla inspirovaná rodinným zázemím, environmentálními obavami a v neposlední řadě aktuálním ruským válečným běsněním na Ukrajině. I když se novější konflikty současného světa, kterým se Jan Merta soustředěným přemýšlením vtisknutým do linií, ploch a hloubek obrazů snaží usilovně čelit, zdají být zkušenosti jeho vyrůstání v Ústí nad Labem vzdáleny, je zřejmé, že opak je pravdou.

Snad nejsilněji kontinuita rozkročená mezi těmito obdobími jeho života vyvstává na povrch ve dvojici obrazů, jejichž

ústředním motivem je nestabilní kulovitý objekt umístěný na základně tvořené jemnou drapérií, respektive tající ledovou krou. Jedná se o drobnou kresbu na papíře z roku 1970 nazvanou *Sen* a monumentální malbu *Sen o demokracii* z let 2017–2023. Pro tuto výstavu dokončený programový obraz blížící se apokalyptické environmentální i sociální destrukce, jehož prostřednictvím autor medituje nad opakovaným selháním lidské civilizace formou citace motivu mladické črty jako by upomínal na jeho empirii spojenou s ekologickou exploatací Sudet doprovázenou dusivými toxickými mlhami povalujícími se v labském údolí.

Podobně intimní malba *Mobilizace (Postsuprematický rozpad smířčího kříže)* z roku 2022 konfrontující odkaz ruské avantgardy s brutalitou války, kterou Rusko vede vůči spřízněnému národu, může evokovat obdobnou generační deziluzi přítomnou v atmosféře okupace Československa sovětskými vojsky prožívanou Janem Mertou během jeho ústeckého pobytu. Plátina, v pravém slova smyslu angažovaná a s charakteristickým „mertovským“ zaujetím se vyjadřující ke společensky aktuálním tématům, jsou v koncepci výstavy v Domě umění Ústí nad Labem doplněna introspektivními portréty rodinných příslušníků, opět hlubinně propojenými se vzpomínkami na autorovy ústecké dny (Autoportét s distinkcí, 1997–2006; Tom, 2007–2008).

Jak je pro Jana Mertu charakteristické, výběr obrazů zařazených do výstavní kolekce lze vnímat jako vytváření příběhu z jednotlivých slov (konkrétních pláten, kreseb či objektů) tak, aby se před divákem vyjevil jeho citlivý a zároveň nesmlouvavý komentář k tomu, co právě prožívá jak v intimitě vlastního života, tak v prudkém proudu okolního světa.

Michal Koleček — kurátor výstavy

DOPROVODNÝ PROGRAM

ŘÍJEN / LISTOPAD

neděle → 1. 10. → 10:00

DEN ARCHITEKTURY V DUUL – METROPOLIS

workshop, celodenní hra

Přijďte si vyrobit upcycle model města podle vašich představ, zapojte imaginaci, použijte staré krabice, výlisky a jiné nahromaděné věci, ze kterých se dá tvořit, a na konec dne se možná dostaví King Kong nebo Godzilla.

Rezervace není nutná.

středa → 11. 10. → 17:00

II. AKADEMICKÉ VINOBRANÍ FAKULTY UMĚNÍ A DESIGNU UJEP

V rámci II. Akademického vinobraní proběhne od 18 hodin komentovaná prohlídka výstavy Lidová škola umění s autorem Janem Mertou a kurátorem Michalem Kolečkem.

středa → 18. 10. → 19:30

ORBITA

Eight Cups and the Devil je taneční divadlo vždy znova utvářené performery a improvizátory Robie Legros a Tomášem Janypkou v prostoru živé zvukové kompozice Ivana Palackého a světla navrženého Matthieu Legrosem.

Čtyři umělci v přítomnosti dění,
ve službě (jednoho) příběhu.

středa → 1. 11. → 10:00

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ FUD UJEP

Autobusy za uměním z regionálních středních uměleckých škol s komentovanou prohlídkou výstav v Domě umění Ústí nad Labem.

19:00

ZVUKOVÉ ODRAZY – „NOISE“

Dvojkonzert experimentální hudby – něžný „noise“ soundart umělkyně Dainy Dievy^(LTV) a zvuková sauna konceptuálního umělce Williama „Bilwa“ Costy^(USA) přinese poslechový zážitek.

Realizováno ve spolupráci s phonon~.

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ. ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA.

VÍCE INFORMACÍ: DUUL.CZ / #DUM_UMENI

Dům umění
Ústí nad Labem
Klíšská 1101/129a
400 96

Vedle VŠ kolejí — K1, K2
zastávka Klíše Lázně
autobus — 2, 7, 18
trolejbus — 58

Otevírací doba
úterý / středa / čtvrtek 10–18
pátek / sobota 10–17
neděle a pondělí — zavřeno

Sledujte nás online
W — duul.cz
f — DumumeniUL
@ — dum_umeni